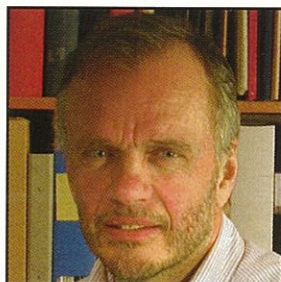

Efter 25 år som arkitekt och byggare upplever jag stora hinder för effektiv tidstyrning och kostnadskontroll av byggprocessen. I ett mera långsiktigt perspektiv försvårar det en kreativ och positiv utveckling

av byggandet. Avsaknaden av denna positiva och kreativa miljö gör att det i framtiden blir svårt att locka kreativa och kunniga ungdomar som branschen behöver för att kunna utvecklas.

AV ARKITEKT CHRISTER PETTERSSON, STOCKHOLM

Konservativt tänkesätt försvårar nyrekrytering

Att bygga, är till sin grundnatur kanske den mest positiva och mest medmänskliga aktivitet som vi människor ägnar oss åt! Byggbranschen innehåller idag en stark tradition som, enligt min erfarenhet, är mycket konservativ och utvecklingsfientlig. Den är starkt uppdelad mellan olika kategorier med vattentäta skott mellan dessa; projektledaren tror på sitt, arkitekten på sitt, byggarbetaren på sitt o s v, med ingen eller mycket ringa förståelse för varandras arbetssätt. Var och en hävdar sitt. Byggandet är också organiserat på så sätt, att först skriver någon program, sedan gör någon förfrågningsunderlag, medan kanske ytterligare någon annan detaljprojekterar och till sist väljs en byggare som, nästan alltid, utan kännedom om bakgrund och varför det ser ut som det gör o s v, ändå måste på kort tid sätta sig in i bygghandlingarna och sedan göra verklighet av det hela. En nästan omöjlig uppgift för byggarbetaren att, under rådande förhållanden, göra något bra av detta. Att organisera byggprocessen på det sätt som oftast görs idag, resulterar i ett gigantiskt informationsöverföringsproblem, där mycket förloras på vägen.

Ett annat problem är att det i nuvarande byggprocess finns för många nej-sägare i ledningsfunktioner, speciellt på mellannivån, som också är beslutsfattare, trots att de inte är direkt verksamma ute i produktionen. De tror sig ändå veta, eller "måste veta" för att kunna fatta beslut om vad som skall gälla, hur projekt skall handlas upp och styras o s v. Erfarenhetsåterföringen blir också på grund av detta bristfällig.

Är man inte verksam i produktionen kan det vara svårt att se och lära av de verkliga förhållandena. En konsekvens som jag märkt är, att beslutsfattarna i byggprocessen ofta faller tillbaka till vad jag vill kalla "gammal kunskap" eller

traditionella angreppssätt och lösningar eller så skapar de nya teoretiska modeller med ringa verklighetsförankring.

Kompakt motstånd

Försöker man i denna miljö föra fram ett "nytt upphandlingsätt" eller en "ny teknik" stöter det väldigt ofta på ett kompakt motstånd, ett motstånd som ofta är mycket starkt för att inte säga aggressivt. "Det där går inte!", "Det där fungerar ej. Jag har minsann provat att göra annat, men det gick inte." o s v. Ingen vågar ta några risker, nästan allt görs på traditionella och beprövade sätt. Då vet man vad man gör (tror man). Att göra det man gjort förut känns tryggt och därför det enda bästa, eller åtminstone det som upplevs som möjligt. Jämför med data- och Internetmiljöerna som idag lockar många, framförallt ungdomar: där finns det inte många nej-sägare. De finns ännu inte, för där är det mesta nytt. Svaret på en ny idé i dessa miljöer är istället: "Intressant, hur gör man?", "Spännande visa hur det går till!". Vilken skillnad i attityd som i sin tur skapar kreativitet och engagemang av oanad kraft.

Byggbranschens synsätt resulterar ofta i stora förseningar och okontrollerade kostnadsökningar av byggprojekt. Det ger dessutom oftast en sämre kvalitet på slutprodukten. För att göra byggandet till en attraktiv, intressant och utvecklande bransch för unga krävs förändringar i det traditionella tänkesättet.

Christer Pettersson